

Braillovo písmo v inkluzívnom vzdelávaní na Slovensku

aktuálna situácia, potreby a príklady
z praxe

V súčasnosti sa výučba žiakov so ZP uskutočňuje:

- V školách pre žiakov so zrakovým postihnutím
- V školách formou inklúzie (školy štátne, súkromné, cirkevné)
- V špeciálnych triedach, ktoré sú súčasťou bežných škôl
- Domáce vzdelávanie

Personálne zabezpečenie výučby BP

Z personálneho hľadiska zabezpečujú výučbu BP:

- Interní pedagogickí alebo odborní zamestnanci škôl
- Externí odborní pracovníci suportívnych inštitúcií

Interní pedagogickí alebo odborní zamestnanci

Výučbu BP v podmienkach základných škôl zabezpečujú:

- **Pedagogickí asistenti** (najčastejšie personálne zabezpečenie výučby BP)
- V menšej miere je výučba BP zabezpečovaná **školskými špeciálnymi pedagógmi** (pôsobiacimi v školskom podpornom tíme)
- **Pedagógmi** (triednymi učiteľmi)

Externí odborní pracovníci podílející se na výučbě BP

- Špeciálni pedagógovia (pôsobiaci v Špecializovaných centrách poradenstva a prevencie)
- Inštruktori sociálnej rehabilitácie (Krajské strediská ÚNSS)
- Rodičia, resp. iní rodinní príslušníci

Materiálno- technické zabezpečenie

- Učebnice v BP
- Stroj na písanie BP
- Brailový riadok, resp. hmatový displej (viac riadkové zariadenia)
- Didaktické pomôcky na výučbu BP (drevené tabuľky s kovovými klinčekmi, vlastné kreatívne didaktické pomôcky z rôznych materiálov)

Vybavenosť škôl materiálno- technickými pomôckami na výučbu BP

- Vybavenosť škôl materiálno-technickými pomôckami je minimálna (takmer žiadna)
- Každá škola má možnosť získať príspevok na kompenzačné pomôcky, ktoré sú uvedené v zozname pomôcok
- Niektoré školy vykazujú veľkú kreativitu a dokážu

Organizačné zabezpečenie

Výučba je zabezpečovaná:

- V triede spoločne so všetkými spolužiakmi
- V osobitnej miestnosti (najčastejšia forma)
- V priestoroch, ktoré nie sú súčasťou školy

V rámci akého predmetu sa výučba BP realizuje

- Na hodinách Slovenského jazyka a literatúry
- Individuálne – výučba BP nie je súčasťou žiadneho vyučovacieho predmetu
- Výučba BP sa realizuje na vyučovacom predmete, ktorý škola pokladá za menej dôležitý pre žiaka so ZP (napr. Tev. Výchova, Výt. Výchova a pod.).

Pozitívne skúsenosti

- Základná škola začala prejavovať záujem o vzdelávanie žiaka so ZP už počas jeho dochádzky do materskej školy
- Škola v dostatočnom predstihu začala zabezpečovať didaktické a kompenzačné pomôcky na výučbu BP
- Škola zabezpečila zaškolenie svojich pedagogických a odborných zamestnancov. Zaškolenie sa týkalo oblasti metodiky výučby žiaka so ZP.

Ďalšie skúsenosti

- Slabá spolupráca medzi ŠCPP a školou
- Málo výrazná aktivita vo vzťahu k žiakovi so ZP, ktorá sa prejavuje nízkou kreativitou pri vytváraní rôznych možností sprostredkovania BP
- Hľadanie rôznych spôsobov ako dokázať, že pre žiaka so ZP inkluzívna forma nie je vhodná

Najproblematickejšie faktory ovplyvňujúce vzdelávanie BP

- Neznalosť BP pedagogickými a odbornými zamestnancami školy
- Žiaci so ZP sa ku kompenzačným pomôckam dostávajú veľmi neskoro
- Absencia **aktuálnych učebníc** v BP
- Fluktuácia zamestnancov (najmä odborných zamestnancov v školstve), ktorí pracujú so žiakom so ZP
- **Ochota vzdelávať žiakov so zrakovým postihnutím v inkluzívnych podmienkach**